

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Index Librorum Et Capitem Tomi Secundi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

I N D E X

LIBRORUM ET CAPITUM TOMI SECUNDI.

LIBER PRIMUS.

- Amor Legibus obtemperans, sive de Legibus ac Præceptis.
- Caput I. Legis definitio ac divisio. 1
- Caput II. Tametsi lex æterna proprie non habeat rationem legis, nisi respectu creaturæ rationalis; omnes tamen creaturæ eatenus illi subjiciuntur, quatenus omnes ab ea diriguntur, & gubernantur. 2
- Caput III. Lex naturalis prorsus immutabilis est, indispenfabilisque. 3
- Caput IV. Lex humana, tametsi esse debeat justa, & possibilis observari, in dubio num justa sit, observanda est. 5
- Caput V. Leges humane in singulis Provinciis, ut plurimum non obligant, nisi in iis solemniter promulgatae. 6
- Caput VI. Factâ debitâ promulgatione legis ecclesiasticae, vis ipsius à populi acceptatione non pendet; ideoque peccat populus, absque justa causa eam non acceptans. Censetur tamen Ecclesia in ejus suspensionem, vel revocationem consentire, si invalescente contrario usu, id sciens, observantiam non urgeat. 9
- Caput VII. Legum civilium, sicut & potestatis civilis finis intrinsecus & primarius non est sola externa politia, sed (mediatè saltem) est subditorum vita bona, felicitasque æterna. 10
- Caput VIII. Dignitati potestatis ac legis ecclesiasticae non satis consulti opinio, quæ ponit finem istius potestatis ac legis, in materia sibi propria (id est nec naturalis, nec divini juris) esse solam externam politiam ecclesiasticam. 12
- Caput IX. Omnis humana lex, proprie dicta, sive ecclesiastica, sive civilis, etiamsi id non exprimat, obligat in conscientia. 13
- Caput X. Satisfit objectionibus. 15
- Caput XI. Occasione quartæ objectionis, specialiter agitur de legibus pœnalibus. 16
- Caput XII. Etiam monetariæ, & tributariæ leges in conscientia obligant. 18
- Caput XIII. Omnis lex in conscientia obligans, obligat sub culpa veniali, vel mortali. 20
- Caput XIV. Leges humane, tam civiles, quam ecclesiasticae, in materia gravi, per se obligant sub culpa mortali; in levi, sub veniali. 21
- Caput XV. Lex ecclesiastica indirectè obligare potest, & de facto obligat ad actus internos. 23
- Caput XVI. Valde probabile est, lege purè ecclesiasticâ, etiam directè præcipi, & prohiberi posse actus internos. 24
- Caput XVII. Solvuntur objectiones. 26
- Caput XVIII. Ad satisfaciendum legi, vel præcepto Ecclesiæ, non requiritur voluntas expressa ei satisfaciendi; sed sufficit interpretativa. 27
- Caput XIX. Unico actu satisfieri potest pluribus præceptis, eodem tempore concurrentibus, dum super eundem actum cadunt; secus dum cadunt super diversos actus. Ibid.
- Caput XX. Eodemque tempore, per plures actus non incompatibiles, satisfieri potest pluribus præceptis, non affixis diversis temporibus. 28
- Caput XXI. Quemadmodum uno eodemque tempore satisfieri nequit pluribus præceptis, diversis temporibus affixis; ita nec pluribus partibus ejusdem præcepti, diversis temporibus affixis, quando scilicet præcepto illo præcipitur totum aliquid successivum. Nec proinde satisfaciunt præcepto Ecclesiæ, de audiendo Sacro, qui duas, vel plures ejus partes simul à diversis celebrantibus audit. 29
- Caput XXII. Deobligatus, ob impotentiam, à toto opere. Tom. II.
- re præcepto, non eo ipso deobligatus est à parte, etiam minori, ad quam est potens, si præceptum sit de re divisibile, terminusque potentia, & impotentia non sit incertus, & ambiguus. Ibid.
- Caput XXIII. Legislator, etiam supremus, in gravè materia, sibi non indecora, legibus à se latis, quoad vim directivam, (non quoad coactivam) tenetur sub mortali se conformare. 30
- Caput XXIV. Clerici tenentur legibus civilibus, quæ non repugnant sacris Canonibus, nec ecclesiasticae immunitati, nec officio clericali. A legibus tamen gabelarum, tributorum, & vectigalium ipsi & Religiosi sunt exempti. 31
- Caput XXV. Diocesani legibus, non solum quoad Festa indicta, sed & quoad jejunia, publicas preces, & similia, Regulares exempti se conformare tenentur, in omni materia, in qua non sunt exempti. Ibid.
- Caput XXVI. Peregrini legibus particularibus locorum extraneorum, per que transeunt, vincuntur, à patriis interim exempti. 32
- Caput XXVII. Recedens è patrio loco, ubi Festi vel jejunii lex viget, licet ante meridiem perventurus ad locum, ubi non viget, ante discessum tenetur audire Sacram, si possit, & provideat se alibi non auditurum: nec ante discessum licitè sumit carnes, jentaculum, nisi aliunde excusetur. 33
- Caput XXVIII. A lege Festi, jejunii, &c. non solvitur incolæ loci, ubi lex illa viget, qui solâ causâ eam subterfugendi, excurret in locum, ubi non viget. 35
- Caput XXIX. Ecclesiastici legibus non subjiciuntur infideles, nec pauci nondum ratione utentes, nec perpetuo amentes. 37
- Caput XXX. Humane legis obligatio tribus præcipue modis cessat. 38
- Caput XXXI. Finis legis lata in bonum generale Communitatis, vel ad removendum malum, seu periculum alias imminens multis de Communitate, nunquam cessat in particulari, nisi cesset in communi. Infundata proinde est opinio plurium Recentiorum, quod lex cesset in particulari, cessante fine legis in particulari, quodque leges in præsumptione fundata, cessent in casibus particularibus, in quibus particulariter falsa est præsumptio. Ibid.
- Caput XXXII. Consuetudo rationalis, & legitime præscripta, legi derogat humane, tametsi nulla consuetudo derogare possit legi naturali, vel divina. 39
- Caput XXXIII. Legitima dispensatione relaxatur obligatio legis humane, non naturalis. 41
- Caput XXXIV. Ad legitimam humane legis dispensationem duo requiruntur, ut scilicet procedat ab habente potestatem, & adsit rationalis causa dispensandi. Ibid.
- Caput XXXV. Subticitia veri, aut expressio falsi, dispensationem reddat subreptiam, vel de subreptione suspectam, quotiescumque casus propositus cum subticitia veri, aut falsi expressione, prudentium judicio non comprehendit casum, prout reverà se habet, tametsi Pontifex, casus (ut se habet) veritate expressa, falsitateque omissa, equeidem dispensasset. 45
- Caput XXXVI. Casus notabiles ex dictis superiorâ capite deciduntur. 46
- Caput XXXVII. Etiam per privilegium humane legis obligatio relaxatur. 49
- Caput XXXVIII. Acquisitio & amissio privilegii. 50
- Caput XXXIX. Privilegia Religiosorum Mendicantium, mutuaque eorum communicatio. 54
- Caput XL. Eiusdem communicationis explicatio. Ubi de communicatione Indulgentiarum. 55

INDEX.

Caput XLI. Mendicantes per Apostolica privilegia exempti sunt à jurisdictione Episcoporum, sicut & ipsorum Ecclesie, Oratoria, & loca, Domus, Conventus & bona. 58
 Caput XLII. Varii casus. in quibus Regulares, etiam Mendicantes, Episcopi obedire tenentur. 60
 Caput XLIII. Religiosi Mendicantes, sicut & ceteri Ecclesiastici, tam in civilibus, quam in criminalibus, exempti sunt à Judicium Laicorum potestate, sicut & à tributis, vectigaliis, & gabellis per Laicos impostis. 64
 Caput XLIV. Mendicantes, eorumque bona, per Apostolica privilegia exemptuntur à decimis solvendis. 89

LIBER SECUNDUS.

De Præceptis Theologicarum Virtutum.

PARS PRIMA.

Amor Fidei.

Caput I. Fidei definitio, præstantia, objectum. 91
 Caput II. Ad fidem internam necessarius est pius affectus voluntatis erga primam Veritatem, seu Dei revelantis auctoritatem. 92
 Caput III. Fides interna actualis adultis omnibus, in peccato existentibus, necessitate mediæ in re, & non solum in voto, necessaria est ad justificationem. 93
 Caput IV. Fides actualis interna omnibus ratione utentibus, etiam in infantia baptizatis, necessitate mediæ simpliciter necessaria est ad salutem. 98
 Caput V. Post promulgationem Evangelii, omnibus ratione utentibus, necessitate mediæ simpliciter necessaria est fides explicita Dei existentis, & remuneratoris. 108
 Caput VI. Omnibus ratione utentibus, eadem necessitate (post Evangelium promulgatum) ad justificationem, & salutem, necessaria est fides explicita Christi, seu incarnationis, & SS. Trinitatis. Ibid.
 Caput VII. Necessitas actus fidei in accedentibus ad Sacramentum Pœnitentiæ. 115
 Caput VIII. Christiana fidei ac doctrina capita credenda, & scienda necessitate præcepti. Ibid.
 Caput IX. De fidei actu datur speciale præceptum, ratione sui obligans, non semel dumtaxat in vita, sed frequenter. 117
 Caput X. Sufficiens fidei propositio requiritur ad obligationem credendi, nupote necessaria ad prudentem assensum. 118
 Caput XI. Explicatur quanam sit sufficiens fidei propositio. 120
 Caput XII. Ultra præceptum fidei internæ, duplex datur præceptum illius, certis in circumstantiis, exterius constituenda. 123
 Caput XIII. Circumstantiæ, seu casus, in quibus obligat præceptum confessionis fidei. 125
 Caput XIV. Confessio fidei, in casibus antedictis, fieri debet absque ulla æquivocatione, contrariavè Religionis simulatione. 127
 Caput XV. Casus, in quibus censetur, vel non censetur quis fidem negare. 129
 Caput XVI. Non solum graviter, & valdè graviter peccatur, coram infidelibus Christum erubescendo in materia fidei; sed & coram Catholicis ipsum erubescendo in materia morum. 132
 Caput XVII. Infidelitas, tresque ejus species explicantur. 134
 Caput XVIII. Definitio hæreseos, gravitas malitiæ ipsius, & requisita ad formalem hæresim. 136
 Caput XIX. Pœna hæreticorum. 139
 Caput XX. Hæreticorum libri prohibiti. Ibid.
 Caput XXI. Prohibita cum hæreticis communicatio, deque rebus fidei disputatio. 142
 Caput XXII. Unumquemque in sua religione salvari posse, falsissimum est. Ibid.
 Caput XXIII. Extra Catholicam, seu Romanam Ec-

clesiam, non est salus. 144
 Caput XXIV. Modus quo Athei, qui nullam fidem & religionem agnoscunt, ad fidem perducendi sunt. 145
 Caput XXV. Modus quo prædicti, simulque Pagani, & Judæi perducendi sunt ad Religionem Christianam. 146
 Caput XXVI. Modus quo hæretici convertendi sunt ad Religionem Catholicam, seu Romanam. 149
 Caput XXVII. Romane Religionis, seu Ecclesie veritas ostenditur, ex eo quod habeat notas veræ Religionis, manifestaque signa credibilitatis. Ibid.
 Caput XXVIII. Romane Ecclesie, seu Religionis veritatem amplius demonstrant antiquitas ipsius, infæctibilitas, seu duratio indeficiens, & gloria miraculorum. 154
 Caput XXIX. Nulla Religio, nisi Romana, manifesta habet indicia credibilitatis; imo omnis alia Religio manifesta habet incredibilitatis argumenta. Quod imprimis ostenditur de Paganismo, Mahumetismo, & Judaismo. 156
 Caput XXX. Idem ostenditur de Lutheranism, Calvinismo, &c. Ibid.
 Caput XXXI. Uberius ostenditur, doctrinam Lutheranicam, & Calvinianam esse anti-evangelicam, nec esse unam, sanctam, Catholicam, & Apostolicam. 161
 Caput XXXII. Incredibilitas sectæ Lutherane, Calvinianæ, &c. copiosius demonstratur ex eo quod Lutherani, Calviniani, &c. nullam habeant fixam fidei suæ regulam. 164
 Caput XXXIII. Responsiones sectariorum confutantur, signanter privatorum Calvinistarum spiritus. 166
 Caput XXXIV. Sola Ecclesia Romana habet infallibilem fidei regulam: sola proinde vera. 171
 Caput XXXV. S. Scriptura, licet non sola, est infallibilis fidei regula. Ibid.
 Caput XXXVI. Ostenditur, solam Scripturam sacram non esse infallibilem fidei regulam; sed etiam traditionem esse valere. 176
 Caput XXXVII. Ad terminandas fidei controversias, ultra Scripturas & traditiones, necessaria est regula animata, seu animatus Judex controversiarum illarum. 178
 Caput XXXVIII. Sicut Ecclesia, sic Judex controversiarum fidei, visibilis esse debet. 179
 Caput XXXIX. Ecclesia quoque Caput visibile esse debet. 180
 Caput XL. Concilium Generale, simul cum Romano Pontifice spectatum, vel ab ipso confirmatum, est visibilis, infallibilisque Judex controversiarum fidei & morum. Ibid.
 Caput XLI. Romanus etiam Pontifex, cum Ecclesia Romana, absque Generali Concilio, & antequam ipsi Ecclesie universalis consensus accedat, visibilis, infallibilisque, & irreformabilis est Judex controversiarum fidei & morum. Ibid.
 Caput XLII. Ex Scriptura & traditione demonstratur, S. Petrum, Petrique in Romano Pontificatu, successores, esse Generales Christi Vicarios, ab ipso cum plenitudine potestatis immediate institutos. 194
 Caput XLIII. Ex Scriptura, traditione, & ratione demonstratur, S. Petrum, & quemlibet successorem ipsius, esse supremum totius Ecclesie Monarcham. 196
 Caput XLIV. Ex Scriptura, & traditione demonstratur, S. Petrum, & quemlibet Petri successorem, esse Caput, Pastorem, Pontificem, Rectorem, Magistrum, & Judicem Ecclesie universalis, etiam in Concilio Generali congregata. 200
 Caput XLV. Argumenta, que adversus hæc tenentur dicta objiciuntur, invalida esse ostenduntur. 211

LIBER TERTIUS.

Amor Sperans.

Caput I. Spei theologice definitio & objectum. 215
 Caput II. Spei à charitate discrimen. 216

INDEX.

- Caput III. *Spei à charitate discrimen explicatur.* 223
 Caput IV. *Spei Christiane certitudo absque salutis securitate.* 224
 Caput V. *Spei Christiana nec in hereticis, nec in damnatis, nec in beatis reperitur; bene in animabus Purgatorii, & Catholicis viatoribus, etiam impiis.* Ibid.
 Caput VI. *Spei præceptum ac necessitas.* Ibid.
 Caput VII. *Contra spem peccatorum excessu, per præsumptionem; defectu, per desperationem; sed longe frequentius per illam, quam per istam.* 225

LIBER QUARTUS.

Amor Charitativus.

- Caput I. *Charitatis definitio, objectum, præstantia.* 227
 Caput II. *Charitatis supernaturalitas.* 228
 Caput III. *Charitatis actus, seu affectus, & non solum affectus, omnibus ratione utentibus necessarius est necessitate mediæ ad salutem.* Ibid.
 Caput IV. *Charitatis actus, seu affectus, iisdem necessarius est necessitate præcepti.* 229
 Caput V. *Exorbitantes sententia circa tempus quo divine dilectionis præceptum obligat.* 230
 Caput VI. *Designantur tempora, quibus obligat primum mandatum.* 231
 Caput VII. *Momentosa observatione roboratur asserta obligatio primi maxime mandati.* 236
 Caput VIII. *Infundata non est opinio Theologorum, asserentium divini amoris actum ex debito exercendum, 1.º singulis Dominicis ac Festis, 2.º quando adultus suscipit Baptismi, Pœnitentiæ, Eucharistiæ Sacramentum, 3.º quoties gravis tentatio nobis periculum injicit, ne separemur à charitate Christi, 4.º quoties deponendum est affectus ad mortale peccatum; quoties proinde offerre volumus Missæ sacrificium, vel Missam audire; quoties Deum peculiariter colere debemus aut volumus, 5.º quoties insigne beneficium à Deo accipimus, 6.º quoties Deum blasphemis impeti, vel grandi aliquo scelere offendi videmus.* 237
 Caput IX. *Contra primum mandatum est, alià re frui velle, præter Deum.* 239
 Caput X. *Heresis est, illusioque pessima demonis, quod habens amorem Dei purissimum (qualem habere se faciunt Quietistæ) sollicitus esse non debeat de custodia mandatorum Dei & Ecclesiæ; nec de oratione, seu precatione; nec de frequentia Sacramentorum; nec de impugnatione tentationum; nec de exercitio jejuniorum, aliarumque carnis mortificationum; nec curare usum imaginum & indulgentiarum; quodque à cæterarum virginitatis exercitio abstinere debeat, qui Deum amat.* 240
 Caput XI. *Deus super omnia diligendus est, non solum objective & appreciative, sed & intensive, non intentione affectus sensitivi, sed affectus rationalis.* 241
 Caput XII. *Dilectione charitatis, etiam formali & interna, post Deum jubetur diligere proximum.* 245
 Caput XIII. *Ordo in charitate Dei & proximi servandus.* 247
 Caput XIV. *Amoris beneficiivi ordine tenetur magis diligere nosipsum, quoad animam, bona spiritualia, vitam corporalem, corporali vita proximi comparatam, quam proximum; secus quoad temporalia bona, ad quorum conservationem præcepto non tenemur.* 248
 Caput XV. *Unusquisque tenetur propriam vitam corporalem exponere pro æterna proximi salute, in extrema necessitate, si alius non adsit, qui possit & velit ipsi succurrere.* 250
 Caput XVI. *Exponitur præceptum dilectionis inimicorum.* 253
 Caput XVII. *Mundanorum hominum excusationes & argumenta contra assertam obligationem consulantur.* 256

- Caput XVIII. *Exteriora condonationis signa inimico veniam legitime petenti, etiam statim post acceptam injuriam, privatus quisque exhibere tenetur; tametsi non prohibeatur apud Judicem agere pro satisfactione damni in fama, honore, vel fortuna boni, siquod ultra offensam acceperit: nisi damnificator satisfactionem prudentum arbitrio sufficientem amicablem facere paratus sit.* 258
 Caput XIX. *Prorsus illicitum est proximo cuicumque optare malum, ut inde nobis obvenciat bonum proximo malo postponendum.* 261
 Caput XX. *Peccatoribus & inimicis licitum est optare aliqua temporalia mala, ut corrigantur.* 263
 Caput XXI. *Sensus verborum Salvatoris Matth. 5. Si ergo offers munus tuum ad altare, & ibi recordatus fueris, quia frater tuus habet aliquid adversum te, relinque ibi munus tuum ante altare, & vade prius reconciliari fratri tuo; & tunc veniens offers munus tuum.* Ibid.
 Caput XXII. *Eleemosyna eroganda præceptum.* 264
 Caput XXIII. *Eroganda eleemosynæ obligatio, etiam sub mortali, longe frequentior est quam aliqui putent.* 265
 Caput XXIV. *Prorsus à veritate devia est damnosa illa propositio: Vix in sæcularibus invenies, etiam in Regibus, superfluum statui; sicut & ratio in qua eam fundant Defensores illius: quia scilicet superfluum non est quod servatur ad augendum statum suum vel suorum, sive ad comparandum sibi vel suis altiorum statum.* 268
 Caput XXV. *Corollaria momentosa ex dictis cap. 23. & 24. deducuntur.* 270
 Caput XXVI. *Certum est, in extrema necessitate unicuique præceptam esse eleemosynam de superfluis ad vitam, tametsi necessariis ad status splendorem, seu decentiam.* 272
 Caput XXVII. *In gravi necessitate, tametsi illicitum sit alienum invito domino surripere; dives tamen tenetur sub mortali proximo succurrere, etiam diminuendo aliquid de splendore status sui, si necesse sit, dummodo decentia status per hoc enormiter non ledatur.* 273
 Caput XXVIII. *In communi pauperum necessitate danda est de superfluis ad decentiam status eleemosyna, non necessario huic vel illi determinate, sed aliquibus indeterminate.* Ibid.
 Caput XXIX. *Ecclesiastici beneficiati cæteris strictius tenentur ad superflua beneficiorum in pauperes, vel alias pias causas, eroganda, nec de iis in usus profanos, vel in consanguineos suos, non pauperes, disponere possunt.* 276
 Caput XXX. *Occurritur argumentis in contrarium, casusque notabiles resolvuntur.* 278
 Caput XXXI. *Eleemosynæ præcepto non satisfiit, proximi necessitatem (cum simpliciter est pauper) sublevando per mutuum.* 284
 Caput XXXII. *Uxor, absque expresso mariti consensu, non potest de dote, bonisque communibus, facere eleemosynas magnas; quibus familia valde incommodaretur, saltem extra proximi necessitatem extremam.* 285
 Caput XXXIII. *Non sola corporalis eleemosyna præcepta est, verum & spiritualis, signanter correctio fraterna.* 286
 Caput XXXIV. *Declaratur quando facienda sit correctio.* Ibid.
 Caput XXXV. *Modus faciendæ correctionis, ut vere fraterna sit & proficua.* 290
 Caput XXXVI. *Obligatio æquo animo correctionem accipiendi.* 291
 Caput XXXVII. *Ipsi quoque Superiores subinde ab inferioribus, cum omni reverentia, modestia, & humilitate corrigendi sunt.* 292
 Caput XXXVIII. *Quando delictum fratris est occultum, non Communitati nocivum, nec cedens in grave tertii detrimentum, spesque est emendationis ipsius per monitionem secretam, necessario servandus est Evan-*

INDEX.

gelicus ordo, saltem extra Religiosum Institutum, cuius professores renuntiant iuri, quod habent ad propriam famam. 292

Caput XXXIX. Evangelicum fraternae correctionis ordinem pro solis secularibus, seu vitam communem ducentibus, Salvator non prescripsit; sed & pro religiosam vitam professantibus. 295

Caput XL. Quid agere possit, vel non possit Superior, vi simplicis denuntiationis sibi immediatè facta ut patri. 297

Caput XLI. Vitia charitatis opposita recensentur, describunturque, scilicet odium, invidia, aecidia, discordia, contentio, rixa, bellum, duellum, seditio, scandalum. 298

Caput XLII. Duelli malitia ostenditur. 300

Caput XLIII. Requisita ad iustitiam belli. 301

Caput XLIV. Peccata, quae ut plurimum committuntur in bello. 303

Caput XLV. Definitio, divisio, & malitia scandalali. 304

Caput XLVI. Ad vitandum scandalum pharisaicum, nulla bona, seu spiritualia, seu temporalia, dimittenda sunt: licet, ad vitandum scandalum pusillorum, aliquando dimittenda sint bona temporalia; imò & spiritualia vel occultanda, vel differenda, si ad salutem non sint necessaria. 306

Caput XLVII. Reflexio ad dicta capite precedenti, & inde deducta gravitas malitiae scandali, v. g. provenientis ex ornatu mulierum, ad lasciviam provocante. 307

Caput XLVIII. Probabiliter aliquando tenemur praetermittere ea quae alias sunt juris naturalis affirmativi, vel juris positivi, divini, & humani, ad vitandum scandalum pusillorum. 309

Caput XLIX. Variorum casuum resolutio ex praemissis. 310

Caput L. Solvuntur objectiones, simulque varii deciduntur casus precedentibus affines. 312

LIBER QUINTUS PRÆLIMINARIS ad Præcepta Virtutum Cardinalium.

Caput unicum. De natura Virtutum in genere. 317

LIBER SEXTUS.

Amor Prudens. In quo agitur de Prudentia, Virtutibusque ei annexis.

Caput I. Prudentiae natura, & praesentia. 320

Caput II. Partes integrales prudentiae. 321

Caput III. Partes potentiales prudentiae. 322

Caput IV. Vitia prudentiae opposita per defectum. Ibid.

Caput V. Vitia prudentiae opposita per excessum. 323

LIBER SEPTIMUS.

Amor Fortis.

Caput I. Fortitudinis duplex acceptio & officium. 324

Caput II. Martyrium adulatorum est actus heroicus fortitudinis. Ibid.

Caput III. Requisita ad rationem martyrii. 325

Caput IV. Requisita in peccatore dispositio, ut martyrium ipsi pro sit ad salutem. Ibid.

Caput V. Martyrio ultra se offerre, citra specialem S. Spiritus inspirationem, & seclusis certis circumstantiis, non licet. 328

Caput VI. Virtutes fortitudini annexae. 329

LIBER OCTAVUS.

Amor Temperans, sive de Temperantia.

Caput I. Temperantiae definitio, officium, & vitia opposita. 332

Caput II. Temperantiae partes velut integrantes. 333

Caput III. Partes subiectivae, seu species temperantiae. Ibid.

Caput IV. Obligatio & excellentia castitatis. 334

Caput V. Castitatis impedimenta, eorumque remedia. Ibid.

Caput VI. Encomia & praerogativa castitatis virginalis. 337

Caput VII. Specialiter observanda circa intemperantiam in cibo & potu. 339

Caput VIII. Partes potentiales temperantiae, seu virtutes ipsi annexae. 342

LIBER NONUS.

Amor Iustus, sive de Jure & Iustitia.

Caput I. Iustitiae definitio ac divisio. 352

Caput II. Definitio ac divisio juris, quod est obiectum iustitiae. 354

Caput III. Definitio ac divisio domini. 355

Caput IV. Dominium perfectum, seu in solidum, pene duos, in eandem rem simul esse nequit. 356

Caput V. Separabilitas usus a dominio in rebus unico usu consumptibilibus. Ibid.

Caput VI. Subiectum & obiectum domini. 359

Caput VII. Error est mandatorum hominum, divinae Scripturae, ac sanctorum Patrum Theologiae contrarius, putare usque adeo absolutum, illimitatumque esse divitum dominium in ea quae superfluum convenienti sustentationi familiae & statui sui, ut ipsi licitum sit divitias sine termino appetere, in statui sui augmentum congregare, & in quocumque usus pro libitu expendere. 360

Caput VIII. Requisita ad acquisitionem domini. 361

Caput IX. Theauri, seclusis lege positiva, toti cedunt inventori; sed aliter legibus civilibus dispositum est. 362

Caput X. Bona derelicta sunt primo occupantis: secus bona vacantia, & incerta. 363

Caput XI. Bona, quae sub alterius dominio fuerunt, per legitimam praescriptionem in bona conscientia acquiruntur praescribenti. 366

Caput XII. Casus, in quibus conceditur restitudo in integrum, non obstante praescriptione. 373

Caput XIII. Declaratur alius dominium acquirendi modus per contractum. Ibid.

Caput XIV. Conditiones requisite ad legitimum contractum. 374

Caput XV. Contractus gravi metu iniuste incusso initus, non sunt generaliter invalidi, sive jure naturali, sive positivo. 376

Caput XVI. Appendix, de votis ex metu factis. 377

Caput XVII. Contractus de se prorsus invalidi, sive jure naturae, sive positivo, eos irritos decernente, non firmantur juramento; secus si de se non sint prorsus invalidi, sed naturalem saltem pariant obligationem. 378

Caput XVIII. Aliqui contractus facti sine solemnitate a jure requisite pariant, aliqui non pariant obligationem naturalem in foro conscientiae. 380

Caput XIX. Transitus à contractibus in genere ad solemniores ejus species. 381

Caput XX. Definitio, & divisio mutui. Ibid.

Caput XXI. Obligaciones mutuatoris & mutuatarii. Ibid.

Caput XXII. Divisiones mutui. 382

Caput XXIII. Usurae definitio ac divisio. 383

Caput XXIV. Ad usuram necesse non est, quod lucrum ex mutuo exigatur, tamquam debitum ex pacto, sive ex iustitia. 384

Caput XXV. Usurarium est lucrum, quod vere intenditur ex mutuo, sive mediate, sive immediate ex eo intendatur. 385

Caput XXVI. Exempla alia usurae, tum aperta, tum palliate. 387

Caput XXVII. Usuram jure naturali, divino, & ecclesiastico prohibitam esse, contra Graecorum, & Caroli Molinæ errorem ostenditur. 393

Caput XXVIII. Probabile non est, aliquid suprafor-

INDEX.

- tem exigi posse, titulo obligationis non repetendi sortem ante certum tempus, v. g. ante annum. 396
- Caput XXIX. Ratione lucri cessantis, damni que emergentis, ex mutuo aliquid ultra sortem, sub certis conditionibus, exigere licet. 398
- Caput XXX. Conditiones necessario servanda ad aliquid supra sortem iuste exigendum, titulo lucri cessantis, damni que emergentis. 399
- Caput XXXI. An etiam pro probabili periculo sortis, habita ratione qualitatis, & quantitatis periculi, servataque proportione inter periculum & auctarium, in foro conscientie licitum sit aliquid ultra sortem exigere, gravis est controversia inter Doctores; in qua partem negativam, ob rationes non contemnendas, tenent Doctores Sorbonici, & Lovanici, cumque ipsi plerique alii, scientia, & pietate celebres; affirmativam tamen (salva lege charitatis, servatisque aliis conditionibus infra exponendis) iradit Traditio Romana. 401
- Caput XXXII. Occurritur rationibus in contrarium. 404
- Caput XXXIII. Dammodo intentio sit recta, serveturque aequitas in pæna, mutuator pacisci potest, ut mutuatarius, prefixo tempore sua culpa non restituens, aliquid ultra sortem solvat in pænam, etiam seculo lucri cessante, damnoque emergente. 405
- Caput XXXIV. Nullo modo licet inducere aliquem ad mutuandum sub usura; licet tamen ab eo qui paratus est hoc facere, & usuram exercere, mutuum accipere sub usura, propter aliquod bonum, quod est subventio sue necessitatis, vel alterius. 406
- Caput XXXV. Qui bona fide contractum fecit usurarium, quem si scivisset non esse iustum, alium fecisset contractum iustum, v. g. societatis, non potest auctarium supra sortem retinere, titulo lucri cessantis ex tali iusto contractu, si ab initio nullo modo cogitaverit de isto alio contractu iusto. 407
- Caput XXXVI. Ab usura liberi sunt Montes Pietatis, tam Italici, quam Belgici, & mixti. Ibid.
- Caput XXXVII. Usurarius non acquirit dominium, etiam transiens, usurarum. 409
- Caput XXXVIII. Usurarium pæna. 411
- Caput XXXIX. Quomodo Confessarius se gerere debeat cum usurariis. Ibid.
- Caput XL. Amplius explicatur obligatio restitutionis, cui obnoxii sunt usurarii, ipsorumque hæredes, ac Notarii. Ibid.
- Caput XLI. Explicantur requisita ad promissionem. 412
- Caput XLII. Promissio ob turpem causam, nec ante secutum opus vi sua obligat, nec post illud. 415
- Caput XLIII. Casus, quibus cessat obligatio promissionis. 417
- Caput XLIV. Donatio, ejusque divisio, & persone que donare possunt. 418
- Caput XLV. Depositum, ejusque leges, & depositariorum obligationes. 419
- Caput XLVI. Commodum & precarium. 421
- Caput XLVII. Locatio, & obligationes locatorum. Ibid.
- Caput XLVIII. Obligationes locatorum, seu conductorum. 423
- Caput XLIX. Specialia circa locationem operarum, & operariorum. Ibid.
- Caput L. Fidejussio & assicuratio. Pignus & hypotheca. 424
- Caput LI. Fœdum & Emphyteusis. 425
- Caput LII. Ludus & Sponsio. 426
- Caput LIII. Ludi aliqui legibus civilibus & canonicis Læcis prohibiti. 428
- Caput LIV. Idem ludi maxime Clericis prohibiti. Ibid.
- Caput LV. Injustitia quatuor ex capitibus committitur in ludo. 1.º. ratione inequalitatis. 2.º. ratione fraudis. 3.º. ratione coactionis. 4.º. ratione impatientie alienandi quod ludo exponitur. 430
- Tom. II.
- Caput LVI. Quod sine vi & fraude ludo vetitum est, acquirunt, probabiliter potest retineri. 431
- Caput LVII. Emptio & venditio. 432
- Caput LVIII. Negotiatio. 434
- Caput LIX. Pretium quo vendendum est & emendum. Ibid.
- Caput LX. Casus quibus licitum est res suas vendere ultra latitudinem vulgaris pretii currentis. 436
- Caput LXI. Ultra allegatas peculiare causas, quatuor alie sunt generales, & communes, ob quas vulgare pretium iuste augeri potest vel minui. 437
- Caput LXII. Non licet vendere merces supra latitudinem iusti alii pretii, ex hoc quod credito vendatur, nisi interveniat alius titulus, lucri cessantis, vel damni emergentis, &c. 438
- Caput LXIII. Siquis emptor velit rem emere vitiosam, quam sit iustum pretium, eo quod pecuniam ante solvit, quam possit ei res tradi, est peccatum usurie. 439
- Caput LXIV. Debitum liquidum, centum florenorum v. g. seclis titulus lucri cessantis, damni emergentis, & periculi non solutionis, vel saltem difficultis solutionis, non potest minoris emi quam centum florenis. Ibid.
- Caput LXV. Proxenetæ, vel Factores, seu alii quibus aliquid committitur vendendum, vel emendum nomine committentis, si vendant supra, vel emant infra constitutum sibi pretium, non possunt quod supra, vel infra est, sibi retinere. 441
- Caput LXVI. Grandis injustitia rei sunt mercatores, monopolii caritatem inducentes, vel pretia rerum augentes. 443
- Caput LXVII. Convelluntur fundamenta contrariarum opinionum. 445
- Caput LXVIII. Variæ recensentur injustitiæ mercatorum, res defectuosas vendentium. 447
- Caput LXIX. Venditor aliquando tenetur rei vitiosam aperire, non semper. Explicantur casus quibus tenetur, & non tenetur. 448
- Caput LXX. Satisfit objectionibus, & earum occasione varii casus resolvuntur. 450
- Caput LXXI. Venditor privatim sciens rem brevi minus valituram, ob superventuram mercium & mercatorum copiam, non tenetur hoc emptori manifestare, nec aliquid de pretio nunc currenti diminuire. 452
- Caput LXXII. Licitæ est venditio cum pacto retrovenditionis, servatis certis conditionibus. 454
- Caput LXXIII. Iusta & licita est emptio & venditio census realis, sive novi, sive antiqui, sive pecuniarii, sive fructuarii, sive temporalis, sive perpetui, servatis servandis. Ibid.
- Caput LXXIV. Conditiones requisitæ ad justitiam census realis. 457
- Caput LXXV. In locis ubi Piana non viget, licita & iusta est emptio ac venditio census personalis, dummodo persona, super qua constituitur, sit fructifera per industriam, vel per res suas. 458
- Caput LXXVI. Census perpetui jure naturali non sunt prohibiti. 460
- Caput LXXVII. Spectato jure naturali, licitus quoque est census temporalis, sive ad tempus determinatum, dummodo sit longum, v. g. viginti annorum, sive ad indeterminatum, v. g. ad vitam alicujus hominis. Ibid.
- Caput LXXVIII. Illicita tamen est emptio census trium vel quatuor annorum, seclis titulus, quibus licitum est minoris emere debitum in futurum solvendum; illicita à fortiori emptio census ad annum, eâ lege, ut eo elapso, venditor emptori sortem integram refundere teneatur, pensione in eam non computatâ. Illicita denique emptio census redimibilis ad arbitrium emptoris, pensionibus in sortem non computatis. Ibid.
- Caput LXXIX. Dubiorum nonnullorum solutio, de aliquibus pactionum formulis, de quibus aliquando disceptatur, an pro censu, an pro usura accipiendâ sint. 461
- Caput LXXX. Specialiter observanda juxta Consue-

INDEX.

indines, & Edicta Principum Belgii, circa redituum exceptionem, prescriptionem, solutionem.	462
Caput LXXXI. Definitio & divisio contractus so- cietatis, & conditiones ad iustitiam ipsius requi- sitae.	464
Caput LXXXII. Iusta & legitima non est societas cum pacto, ut capitale saluum sit ei qui pecuniam in societatem confert, lucrum vero communiter divi- datur.	465
Caput LXXXIII. Contractus societatis adicere non licet duplex aliud pactum; primum, quo sociorum alter fortem in omnem eventum assecuret pecuniam conferenti; alterum, quo vendatur ipsi lucrum incer- tum pro certo. Nec proinde licitus est contractus trium (ut vocant) cum eodem.	Ibid.
Caput LXXXIV. Multiplici ratione (laudatas au- thoritates consequente) contractus trium illicitum osten- ditur.	468
Caput LXXXV. Solvuntur objectiones.	469
Caput LXXXVI. Variorum casuum circa societa- tem animalium ex ante dictis resolutio.	472
Caput LXXXVII. Regula secundum quas in fine societatis facienda est divisio, dum unus sociorum ope- ram, alter pecuniam contulit.	474
Caput LXXXVIII. Definitio & divisio cambis.	476
Caput LXXXIX. Rationes, seu tituli iustificantes lucrum ex cambio reali, sive minuto, sive locali. Ibid.	Ibid.
Caput XC. Usurarium est lucrum ex cambio Franco- furtensi, sive ad nundinas, praecise fundatum in ex- pectata solutione.	478
Caput XCI. Ab usura etiam vix, aut ne vix quidem excusari potest cambium cum recambio, quod Itali vocant Con la ricorta, alterque appellari solet Bi- votinum, aut Placentinum.	Ibid.
Caput XCII. Definitio testamenti, ejusque species.	479
Caput XCIII. Solemnitates ad testamentum requi- sitae.	Ibid.
Caput XCIV. Testamentum, legatum, & quilibet ultima voluntas, ad pias causas, valet absque solem- nitatibus iure civili requisitis.	480
Caput XCV. Testamentum ad causas profanas, licet in foro externo non valet absque solemnitatibus iuris, probabiliter valet & obligat in foro conscientiae. Ibid.	Ibid.
Caput XCVI. Non omnia testamenta, quae videntur pia, verè coram Deo pia sunt, etsi a Jurisconsultis fortasse vocentur ad pias causas.	481
Caput XCVII. Personae quae possunt, & non possunt testamentum condere.	483
Caput XCVIII. Personae quae possunt & non possunt haereditas institui.	484
Caput XCIX. Testamenti executio.	485
Caput C. Definitio iniustitiae, seu injuriae, iustitiae op- posita.	486
Caput CI. Scienti, & invalide consentienti, id est iuri suo cedere non valet, fieri potest injuria; secus, si iuri suo cedere valide possit.	487
Caput CII. Restitutio definitio, & discrimen à so- lutione & satisfactione.	Ibid.
Caput CIII. Restitutio ad salutem necessaria est necessi- tate praecipi, non necessitate medici.	488
Caput CIV. Quilibet iniustus alienae rei detentor, vel damnificator, eam tenetur statim restituere, si potest, vel petere dilationem ab eo cuius rem detinet, vel quem damnificavit.	Ibid.
Caput CV. Casus quibus restitutio differri potest.	489
Caput CVI. Duo, vel si vis, tres sunt tituli, ex qui- bus restitutionis exurgit obligatio, scilicet res accepta, reique accepto, iusta & iniusta.	491
Caput CVII. Declarantur personae, ex titulis illis ob- ligatae ad restitutionem; sicut & quantitas, seu mensu- ra faciende ab ipsis restitutionis.	492
Caput CVIII. Uberius explicatur obligatio restitutio- nis ex titulo rei acceptae, atque imprimis obligatio pos- sessori bonae fidei.	493
Caput CIX. Bonae fidei possessor restitutus tenetur fru- ctus naturales rei aliena, & ex parte mixtos, non verò merè industriales.	494
Caput CX. Bonae fidei possessor, ex quo cognoscit se rem alienam bonae fidei esse à fure, tenetur eam immediate reddere domino, etiam cum periculo ami- tendi pretium à se perfolutum, nec potest reddere fu- ri, à quo sit domino non restituenda.	496
Caput CXI. Respondetur ad ea quae obijciuntur. Ibid.	Ibid.
Caput CXII. Ad obligationem restitutionis ratione contractus generaliter non requiritur culpa, sive theo- logica, sive iuridica.	498
Caput CXIII. Regula tres circa obligationem resi- tuendi ex contractu.	Ibid.
Caput CXIV. Ad obligationem restitutionis, ratione iniustae acceptiois, requiritur formalis culpa theologi- ca contra iustitiam commutativam.	499
Caput CXV. Obiecta dissolvuntur.	500
Caput CXVI. Culpa theologicam (quam necessariam diximus ad obligationem restitutionis, ratione iniustae acceptiois; seu damnificationis) mortalem esse debere, ut obligatio sit sub mortali, aliqui probabiliter affir- mant, alii probabiliter negant; pari (ut videtur) ut- rumque probabilitate. In praxi proinde pars deterior, seu obligatio sub mortali supponenda est.	503
Caput CXVII. Fur & quicumque male fidei pos- sessor, rem alienam, ratione iniustae acceptiois resi- tuere debet, secundum optimum statum, & summum valorem, quo dominus ea usus erat, vendendo, lo- cando, alendo, &c. Et si ante restitutionem meliora- ta fuerit, cum sua melioratione restituenda est.	505
Caput CXVIII. Res quae casu perit apud furem, similiter certo peritura apud dominum, ipsi restituenda est.	506
Caput CXIX. Satisfit objectionibus.	508
Caput CXX. Sicut ex iniusta rei alienae acceptioe, vel detentione; sic ex iniusta boni alteri obventuræ impedimento restituendi provenit obligatio.	509
Caput CXXI. Bonorum publicorum distributor non tenetur ad restitutionem, quando ea distribuit contra iustitiam distributivam praecise; saepe tamen tenetur, quatenus simul violavit iustitiam commutativam, cum distributiva concurrerent.	510
Caput CXXII. Qui seductoria deceptione proximum damnificavit in bonis spiritualibus, ipsum pertraben- do in peccatum, tenetur ad restitutionem, quantum ipsi possibile est.	511
Caput CXXIII. Qui vi, fraude, vel seductione No- vitiu abusus est Religionis, in qua profiteri medi- tabatur, ex iustitia non tenetur loco ipsius eam ingre- di; tenetur tamen ipsi Novitio pro posse compensare spirituale damnum, sicut & Religioni damnum tem- porale inde secutum, pro valore spei quæ temporale commodum ex ipsius donatione, vel industria expe- ctabat.	513
Caput CXXIV. Simoniacè accepta sunt restituenda. Ibid.	Ibid.
Caput CXXV. Beneficiati non implentes officia be- neficiorum suorum, ad fructuum restitutionem tenen- tur pro rata.	515
Caput CXXVI. Quicumque habens beneficium ec- clesiasticum, cum Cura, vel sine Cura, si post sex menses quam illud obtinuerit, divinum Officium, le- gitimo cessante impedimento, non dixerit, beneficiorum suorum fructus pro rata omisse recitationis Of- ficii, & temporis, suos non facit; sed eos, tanquam iniuste perceptos, in fabricas Ecclesiarum huiusmodi beneficiorum, vel pauperum elemosynas erogare tenen- tur.	Ibid.
Caput CXXVII. Quicumque non solvant decimas legitimè debitas, vel eas fraudant in quantitate, vel qualitate requisita, tenentur ad restitutionem.	518
Caput CXXVIII. Quisquis hominem iniuste occi- dit, mutilavit, vulneravit, tenetur ad restituti- onem.	Ibid.
Caput CXXIX. Homicida tenetur per preces, sacri- ficia, & alia opera pia, pro posse rescire damnum	Ibid.

INDEX.

spirituale satisfactionum, saltem juxta estimationem
 verisimilitudinis eorum, quas occisus per se, vel per
 alios, erat verisimiliter facturus, si non fuisset occi-
 sus. 520
 Caput CXXX. Homicida, mutilator, vulnerator in-
 justus, citra omnia dabitur, restituere tenentur tem-
 poralia omnia damna realia, ex homicidio, mutilatio-
 ne, vulneratione secuta. 521
 Caput CXXXI. Persona quibus homicida restituere
 tenetur pro damnis realibus, ex homicidio secutis,
 vel secuturis. 522
 Caput CXXXII. Casus, in quibus cessat, vel non
 cessat obligatio restitutionis ob homicidium, vel muta-
 tionem. Ibid.
 Caput CXXXIII. Corruptor virginis sponte consen-
 tentis, id est nec vi, nec fraude, vel dolo, nec im-
 portunis precibus inducitur, sed ultero se offerentis, vel
 leviter rogatae, non tenetur aliquid ipsi restituere; te-
 netur tamen parentibus satisfacere pro injuria, si
 fuerint invitati, & virgo sub eorum exitu potesta-
 te. 523
 Caput CXXXIV. Qui virginem vi, vel fraude cor-
 rupti, jure natura tenetur ad reparationem dimmo-
 rum inde secutorum. 524
 Caput CXXXV. Dum ex adulterio secuta est proles,
 adulter & adultera tenentur ad restitutionem damno-
 rum omnium, tam legitimis filiis, quam etiam mari-
 to, & heredibus ipsius. 525
 Caput CXXXVI. Adultera imposita ex se reparare
 damna, marito, legitimis filiis, vel heredibus prove-
 nientia ex suppositione sparii, non tenetur, cum peri-
 culo graviori mali, spuius marito, vel filiis legiti-
 mis, ad impedienda damna illa, revelare. 528
 Caput CXXXVII. Sive quis proximum injuste dis-
 famaverit falsum dicendo, sive verum injuste revelan-
 do, tenetur ad restitutionem fama injuste ablata, quo
 meliori modo fieri potest; sicut & ad restitutionem om-
 nium damnorum realium inde causarum. 530
 Caput CXXXVIII. Causae excusantes à restitutione
 fama. 534
 Caput CXXXIX. Quicumque est causa efficax inju-
 ste damnificationis, ad eam positive cooperando, tenetur
 ad restitutionem. Ibid.
 Caput CXL. Cooperantes negative, videlicet mutus,
 non obstant, non manifestans, ad restitutionem non
 tenentur, nisi dum proximi damnum non impediunt,
 dum absque notabili suo periculo, vel damno, impedi-
 re possunt, & ad id ex justitia tenentur, non ex sola
 charitate. 536
 Caput CXLI. Casus, in quibus positive cooperantes
 per mandatum, consilium, &c. tenentur in dubio, an
 per suum mandatum, consilium, &c. fuerint causa ef-
 ficax damni. 539
 Caput CXLII. Dum plures ad injuste damnifican-
 dum positive sic cooperati sunt, ut singulorum coope-
 ratio non fuerit efficax, nisi conjuncta cum cooperatio-
 ne aliorum; singulis tenentur ad totum, alius pro par-
 te, vel toto non restituentibus. 541
 Caput CXLIII. Specialia de mandante. Ibid.
 Caput CXLIV. De consulente. 542
 Caput CXLV. De movente, seu inducente ad actio-
 nem injuriam exemplo suo. 544
 Caput CXLVI. De consentiente, pallo, receptante,
 participante. 545
 Caput CXLVII. de circumstantiis faciendae restitu-
 tionis. 548
 Caput CXLVIII. Tempus & locus faciendae resti-
 tutionis. Ibid.
 Caput CXLIX. Modus faciendae restitutionis. 549
 Caput CL. Ordo servandus in restitutione, ratione rei
 acceptae, & injuste acceptationis. 551
 Caput CLI. Ordo servandus in satisfaciendo creditori-
 bus, dum omnibus debitor satisfacere non potest. Ibid.
 Caput CLII. Septem causae excusantes à restitutione. 554
 Caput CLIII. Octava causa à restitutione excusans,

conditionesque ad eam requisitae. 556
 LIBER DECIMUS.
 De Praeceptis Decalogi.
 PARS PRIMA.
 Amor Religiosus.
 Ad primum Decalogi Praeceptum: Dominum Deum
 unum adorabis, & illi soli servies.
 Caput I. Occasione verborum, quae habentur in pra-
 fatione primi Praecepti, explicatur modus quosser-
 vanda sunt Dei & Ecclesiae praeccepta.
 Caput II. Specialiter expenduntur verba ista, Deus
 tuus. ij
 Caput III. Amplius explicantur, Christianisque appli-
 cantur verba ista: Eduxi te de terra Aegypti, de do-
 mo servitutis, &c. iij
 Caput IV. Expositio verborum illorum: Non habebis
 deos alienos coram me, &c. v
 Caput V. Religionis natura, objectum, & actus expli-
 cantur. Ibid.
 Caput VI. Declarantur actus Religionis. vj
 Caput VII. Exponitur quid sit, quidque importet ado-
 ratio. vij
 Caput VIII. Devotio, duplexque causa & effectus
 ejus. Ibid.
 Caput IX. Orationis definitio. Ibid.
 Caput X. Orationis necessitas. viij
 Caput XI. Conditiones in oratione necessariae. x
 Caput XII. Conditiones requisitae ad hoc, ut oratio in-
 fallibiliter impetret. xj
 Caput XIII. Pro omnibus usatoribus orandum, nec-
 non pro animabus Purgatorii; sed nullo modo pro dam-
 natis. xij
 Caput XIV. Tamen si solus Deus orandus sit, tamquam
 primum principium & fons honorum omnium; & Chri-
 stus tamquam primarius & principalis Mediator noster
 apud Deum; orandi sunt tamen alii Sancti, homines
 & Angeli, tamquam Mediatores secundarii; qui no-
 mine Christi, & virtute meritorum ipsius, etiam va-
 lent aliqua bona nobis impetrare. xij
 Caput XV. Horarum Canoniarum explicatio. xiv
 Caput XVI. Obligatio ad Horas Canonicas recitan-
 das. Ibid.
 Caput XVII. Religiosos ad Chorum professos, etiam
 in sacris non existentes, sicut & Religiosas similiter
 ad Chorum professas, secluso speciali Instituto Ordinis
 sui, vel Apostolica dispensatione, sub mortali esse ob-
 ligatos & obligatas ad Horas Canonicas, etiam extra
 Chorum recitandas, sententia est adeo certa ut opinio
 contraria nullam habeat probabilitatem. xvj
 Caput XVIII. Nullius omnino momenti sunt argu-
 menta quae allegantur contra Religiosorum & Monia-
 chorum obligationem, assertam capite precedenti. xix
 Caput XIX. Virgines Collegiales, quae in Belgio, &
 Germania Canonice vocantur, ad Horas Canoni-
 carum recitationem extra Chorum, sub mortali tenentur,
 dum eas à Choro abesse contingit. xxij
 Caput XX. Declaratur qualitas & quantitas obligatio-
 nis ad Horas, ratione beneficii, Ordinis, vel religio-
 se professionis. Ibid.
 Caput XXI. Mortale peccatum est, loco Officii diei,
 assumere aliud notabiliter brevius, vel notabiliter
 differens ab illo. xxij
 Caput XXII. Non est liberum quodvis assumere Bre-
 viarium, sed Officium legendum ex Breviario ab Ec-
 clesia, vel consuetudine loci praescripto. xxiv
 Caput XXIII. Tempus, & modus quo recitandum est
 Officium. xxv
 Caput XXIV. Ad Officii divini recitationem adeo ne-
 cessaria est attentio, ut praeccepto non satisfaciat, mor-
 taliterque delinquat, qui animo voluntarie distracto
 notabilem Officii partem recitat. xxvij

INDEX.

<p>Caput XXV. Objectionum inanitas ostenditur. xxxj</p> <p>Caput XXVI. Examinatur controversia circa obligationem recitandi extra Chorum, Officium parvum B. Virginis, Officium Defunctorum, Psalmos Graduales, Penitentiales, & Litanias majores, diebus in Brevariario prescriptis. xxxij</p> <p>Caput XXVII. Cause excusantes ab Horarum recitatione. xxxvj</p> <p>Caput XXVIII. Cultus Deiparae Virginis & Sanctorum primo Decalogi praecepto non adversatur. xxxvij</p> <p>Caput XXIX. Errores vitandi circa cultum Sanctorum. xl</p> <p>Caput XXX. Sacrarum Reliquiarum honor primo Decalogi praecepto non prohibetur. xij</p> <p>Caput XXXI. Usus ac veneratio sacrarum imaginum eidem praecepto non contrariatur. Ibid.</p> <p>Caput XXXII. Voti natura & conditiones explicantur. xliij</p> <p>Caput XXXIII. Multiplex divisio voti. xliij</p> <p>Caput XXXIV. Melius & laudabilius est facere aliquid ex voto, quam sine voto. Ibid.</p> <p>Caput XXXV. Votum, sive solemne, sive simplex, in materia gravi obligat sub mortali. xlv</p> <p>Caput XXXVI. Qui dubitat an votum emiseric, in pari utrimque probabilitate, illud implere tenetur. Et qui dubitat an actus quispiam adversetur voto à se facto, similiter ab eo tenetur abstinere, ne se mortali illaqueet crimine. xlvj</p> <p>Caput XXXVII. Contrariis argumentis occurritur. l</p> <p>Caput XXXVIII. Religiosam vitam solemniter professus, in Monasterio ubi disciplina regularis quoad pleraque considerabilia Regulae puncta, Superiorum dissimulatione est relaxata, licet non intenderit nisi vivere sicut vivunt, qui in pluribus ejusmodi punctis Regulam transgrediuntur, alias non professurus, tenetur equidem vivere secundum Regulam. liij</p> <p>Caput XXXIX. Definitio status religiosi. liij</p> <p>Caput XL. Religiosus non peccat mortaliter per transgressionem punctorum Regulae, ad quae sub mortali non tenetur; possit tamen in his mortaliter peccare ex negligentia magna, vel contemptu. liv</p> <p>Caput XLI. Religiosus per ingressum, seu potius professionem Religionis, juxta S. Thomam, absolvitur ab omnibus votis antea factis. lv</p> <p>Caput XLII. Obligatio Religiosorum ex voto paupertatis. Ibid.</p> <p>Caput XLIII. Eorundem obligatio ratione voti castitatis. lvij</p> <p>Caput XLIV. Obligatio ratione voti obedientiae. Ibid.</p> <p>Caput XLV. Voti obligatio quatuor modis cessat, irratione, commutatione, dispensatione, & materiae mutatione. lvij</p> <p>Caput XLVI. Declaratur quinam habeant potestatem vota irritandi. lix</p> <p>Caput XLVII. Declaratur quinam habeant potestatem vota commutandi, in iisque dispensandi. lxj</p> <p>Caput XLVIII. Confessarii Ordinum Mendicantium habent à Summis Pontificibus delegatam ex privilegio potestatem commentandi, & dispensandi omnia vota, Summo Pontifici non reservata, etiam jurata. lxiv</p> <p>Caput XLIX. Vitia Religioni opposita. Atque imprimis superstitio. lxv</p> <p>Caput L. Idololatria peccatorum omnium gravissimum est, si gravitas ipsius consideretur ex parte peccati. lxvj</p> <p>Caput LI. Gravissimè peccant, tam divinationem, magiam, & sortilegium exercentes, quam ariolos, magos, sortilegos consulentes, eorumque operâ utentes. Ibid.</p> <p>Caput LII. Explicatur quid, & quotuplex sit vana observantia. lxix</p> <p>Caput LIII. Explicantur species irreligiositatis. lxxj</p> <p>Caput LIV. Describitur sacrilegium, explicanturque</p>	<p>pertinentia ad illud. lxixj</p> <p>Caput LV. Simonia natura explicatur. lxxv</p> <p>Caput LVI. Simoniae malicia explicatur. lxxvij</p> <p>Caput LVII. Simoniae malicia explicatur. Ibid.</p> <p>Caput LVIII. Casus quibus simonia incurritur. lxxix</p> <p>Caput LIX. Simonia multiplex in beneficiis ecclesiasticis. lxxxj</p> <p>Caput LX. Simoniacorum poena. lxxxiv</p> <p>Caput LXI. Obligatio ad restitutionem, ob simoniam. lxxxvj</p> <p>Caput LXII. Exponitur natura status ecclesiastici. lxxxvij</p> <p>Caput LXIII. Prelaturam ecclesiasticam, ecclesiasticaeque beneficia, curam animarum habentia, pro se ambire, vel postulare non licet; nec finaliter recusare, dum Superior absolute jubet acceptare. Ibid.</p> <p>Caput LXIV. Beneficium ecclesiasticum descriptio ac divisio. lxxxix</p> <p>Caput LXV. Preparatio & dispositio ad Tonsuram Clericalem requisita. Ibid.</p> <p>Caput LXVI. Novem conditiones requisitae in recipiente beneficiario. xc</p> <p>Caput LXVII. Observanda circa pluralitatem beneficiarum, an licita sit? xcj</p> <p>Caput LXVIII. Explicatur gravitas peccati eorum, qui conferunt beneficia indignis, vel minus dignis. xcij</p> <p>Caput LXIX. Tribus praesertim modis acquiruntur beneficia. xcij</p> <p>Caput LXX. Tribus etiam modis beneficia amittuntur. xciv</p> <p>Caput LXXI. Personae ecclesiasticae natura & conditiones. xcvi</p>
--	---

PARS SECUNDA.

Amor sine reverentia magna non usurpans sanctum Dei nomen.

Ad secundum Decalogi praeceptum: Non assumes nomen Domini Dei tui in vanum.

<p>Caput I. Juramentum definitur ac dividitur. cxv</p> <p>Caput II. Juramentum esse potest bonum, & actus laetiae, si debite serventur conditiones. cxvj</p> <p>Caput III. Obligatio juramenti promissorii. cxvij</p> <p>Caput IV. Juramentum promissorium factum animo factum, est illicitum, est obligatorium tamen. cxix</p> <p>Caput V. Profusus illicitus est restrictio puri mentalium usus, nec ulla de causa licitum in juramentis, uti nec in iudiciis, contractibus, nec in ulla humana conversatione. cxj</p> <p>Caput VI. Corollaria ex praemissis. cxvj</p> <p>Caput VII. Satisfactio Casuistica arguitur in contrarium. cxix</p> <p>Caput VIII. Iusta de causa licitum est juramentum ab infideli exigere, vel suscipere, quem scis juraturum per falsos deos. cxj</p> <p>Caput IX. Licitum non est homini privato inducere quempiam ad jurandum falsum, quod inducens scis falsum esse, licet jurans putet esse verum. cxij</p> <p>Caput X. Juramentum promissorium, metu gravi extortum, inducit obligationem, perjurium reus est qui illud violat, nisi à Romano Pontifice, vel Episcopo fuerit relaxatum. cxij</p> <p>Caput XI. Nullum juramentum, vergens in peiorem exitum, servandum est, nec illud non servari est perjurum. cxiv</p> <p>Caput XII. In mortali versantur crimine, qui leviter, temerè, absque iusta necessitate, vel utilitate, ex prava consuetudine jurant, nec consuetudinem illam corrigere pro virili curant. cxv</p> <p>Caput XIII. Secundo praecepto non solum prohibetur juramentum temerarium & perjurum, sed & in vanum assumere sanctissimum Dei nomen, vel etiam sanctissimum nomen Jesu, Mariae, &c. cxvj</p>	
--	--

INDEX.

P A R S T E R T I A.

Amor pius in cultu Feflorum.

Ad tertium præceptum : Memento ut diem Sabbathi fanctifices.

- Caput I. Quod Sabbathum fuit in veteri lege, hoc Dominica est in nova. cxvij
 Caput II. Dierum feflorum institutio. cxviiij
 Caput III. Explicantur opera fervilia, diebus Dominicis ac Feflivis prohibita. lbid.
 Caput IV. Pietas tamen, & iufta neceffitas, fervilia opera feftis diebus aliquando permittunt. cxliij
 Caput V. Explicantur requifita ad fanctificationem Sabbathi, feu diei Dominici, vel Feftivi. lbid.
 Caput VI. Graviter peccant (faltem in linea peccati venialis) Chriftiani, qui cum peccati mortalis affectu, five eo non depofito, Miffam Dominicis & Feflis dicunt audire. cxxiv

P A R S Q U A R T A.

Amor parentibus obfequiofus.

Ad quartum Decalogi præceptum : Honora patrem & matrem, &c.

- Caput I. Explicatur quinam in hoc præcepto parentum nomine fint intelligendi. cxvj
 Caput II. Explicatur honor ea Dei præcepto parentibus debitus. lbid.
 Caput III. Recensentur præcipui filiorum defectus, contra honorem parentibus debitum. cxxvij
 Caput IV. Declarantur ea in quibus filiis parentibus obedire tenentur. cxxix
 Caput V. Obligatio parentum erga filios. cxxxj
 Caput VI. Pafitoris erga oves fuis commiffis obligatio. cxxxiv
 Caput VII. Patrum & matrum famulorum famulasque erga ancillas obligationes. cxxxvj
 Caput VIII. Peccata famulorum, famularumque erga dominos & dominas. cxxxvij
 Caput IX. Obligatio Parochianorum erga Paftores fuos, & generatim erga Sacerdotes. lbid.
 Caput X. Prorfus improbanda est opinio, à mortali excufans filios & filias, inconfultis parentibus nubentes. cxxxix

P A R S Q U I N T A.

Amor iuftus erga proximi vitam.

Ad quintum Decalogi præceptum : Non occides.

- Caput I. Neceffitatem recurrendi ad iritam Majorum viam, Sanctorumque Theologiam, pro recta Decalogi intelligentia, demonftrant horrenda novatuentium Cafuifitarum de homicidio dogmata. cxl
 Caput II. Solà Dei autoritate hominem licet occidere. cxliij
 Caput III. Divinum præceptum, non occides, generale est; ab eo proinde nullas exceptiones facere licet, niſi quas ipfa fecit divina Autoritas; que cum non niſi tres exceptiones feciffe legatur, alias facere non licet. cxliv
 Caput IV. Principibus & Magiftratis, in bello iufto, licitum est hoſtes occidere, ſicut & malefactores Reipublice noxios, etiam pro ſolo furto. cxlv
 Caput V. Non est licitum privatà auctoritate occidere injuſtum invaſorem vite. cxlvj
 Caput VI. Solida reſponſio ad argumenta contraria. cxlix
 Caput VII. Multò minus occidere licet injuſtum invaſorem honorum temporalium. cl
 Tom. II.

Caput VIII. Cafuifitarum argumenta repelluntur. cli

Caput IX. Occidere non licet injuſtum invaſorem pudicitie. cliv

Caput X. Nec licitum est occidere injuſtum invaſorem honoris & fame. clvj

Caput XI. Obſervatio notabilis circa curam honoris & fame. clx

Caput XII. Nonnullæ aliæ de homicidio & duello propoſitiones cum execratione rejiciendæ. clxiiij

Caput XIII. Occurritur argumentis, quæ contra præmiſſa objiciuntur. clxiv

Caput XIV. Seipſum directè, & per ſe occidere nunquam licet. clxvj

Caput XV. Ne publicè quidem auctoritate, five jubente Judice, poteſt malefactor ſeipſum interficere. clxvii

Caput XVI. Nunquam licitum est innocentem occidere directè, & per ſe. clxix

Caput XVII. Neque ipſi Judici fas est capitis domnare probatum in judicio nocentem, quæſi privatà ſcientiâ certo ſcit innocentem. clxxj

Caput XVIII. Se, vel alium mutilare nunquam licet, niſi quando, & quantum est neceſſarium ad ſalutem totius corporis. clxxiiij

P A R S S E X T A.

Amor refrænans carnis opus, & concupiſcentiam.

Ad ſextum præceptum : Non moechaberis.

Et nonum : Non concupiſces uxorem proximi tui.

- Caput I. Quisquis five aſtu libidinis abreptus, five grandis mali metu percuſſus, plena cum deliberatione & conſenſu contra ſextum agit præceptum, vel aliud quidpiam agit eorum, de quibus Apoſtolus Galat. 5. ait, quod qui talia agunt, regnum Dei non conſequentur, à gratia Dei excidit, mortali illaqueamur crimine. clxxiv
 Caput II. Explicatio ſexti & noni præcepti. clxxvj
 Caput III. Moroſa delectatio de rebus objeatis eſt mortale peccatum contra hoc præceptum. clxxvij
 Caput IV. Satiſſe objectionibus, earumque occaſione varis difficultatibus. clxxix
 Caput V. Delectatio moroſa viduarum ac viduarum de copula in matrimonio habita, imaginata ut præſente, ſicut & conjugandorum de habenda, peccatum eſt mortale, tam ratione objecti, quam ratione effectus quem ejuſmodi delectationes per ſe nata ſunt cauſare. clxxxj
 Caput VI. Ipſi etiam conjugatis mortale eſt, veneremur in carne ſua delectationem in abſentia comparis, moroſi de copula cum compare cogitationibus, voluntariè excitare. lbid.
 Caput VII. Moroſa delectatio eſt peccatum ejuſdem ſpeciei, cujus eſt actus illicitus, de quo habetur delectatio. clxxxij
 Caput VIII. Aſpectus impudici & libidinoſi hanc dubiè ſunt peccata mortalia. clxxxiiij
 Caput IX. Verba impudica, ſeu turpia proferre, obſcenæ cantilenas cantare, vel libenter audire, ut plurimum eſt peccatum mortale contra ſextum præceptum, vel propter affectum minus caſtum, vel propter periculum turpium cogitationum, vel propter ſcandalum. clxxxv
 Caput X. Chorearum & ſaltationum frequentatio adeo periculofa eſt, ut ſine peccato raro, vel nunquam fiat. lbid.
 Caput XI. Malitia oſculorum, amplexuum, & tactuum venererum. clxxxvij
 Caput XII. Fornicatio ſimplex, ſupram, & raptus. clxxxviiij
 Caput XIII. Nonnulla obſervanda ab iis qui ad matrimonium tendunt, ne peccando contra caſtitem, contra ſextum peccent præceptum. cxcj
 Caput XIV. Peccata conjugum contra ſextum præceptum. cxcij

INDEX.

- Caput XV. Adulterium, ejusque gravitas. cxlij
 Caput XVI. Incestus, & gravis malitia ipsius. cxcv
 Caput XVII. Sacrilegii veneri malitia & gravitas explicatur. cxcvj
 Caput XVIII. Malitia & species peccatorum contra naturam. cxcvij
 Caput XIX. Malitia molliciti, seu immunditie & pollutionis. cxcvij
 Caput XX. Grandis malitia reliquarum specierum peccati contra naturam. cc

P A R S S E P T I M A.

Amor aliena nec furripens, nec concupiscens.

Ad septimum praeceptum: Non furtum facies.

Et decimum: Non concupisceas rem proximi tui.

- Caput I. Furti definitio ac divisio. ccij
 Caput II. Quantitas requisita ad furtum mortale. ccij
 Caput III. Casus in quibus mortale est repetitis vicibus sic furari modica, ut exinde tandem excrescat quantitas magna. ccvj
 Caput IV. Sarrifit objectionibus qua sunt contra dicta capite precedenti. ccvij
 Caput V. Favuli & famulae domesticae non possunt heris occulte surripere, ad compensandam operam suam, quam majorem judicant salario quod accipiunt. ccix
 Caput VI. Occulta nihilominus compensatio, servatis debitis conditionibus, speculativè videtur licita, sed in praxi non facile permittenda. lbid.
 Caput VII. Furari nunquam, si nullo unquam casu est licitum, quia intrinsecè malum: surripere autem alienum, permissum quidem est in extrema necessitate, quando aliter haberi non potest; sed illud extendere indefinitè ad necessitatem gravem, est dare ansam pauperibus ad passim furandum. ccxj

P A R S O C T A V A.

Amor in sermone verus, & justus.

Ad octavum praeceptum: Non loqueris contra proximum tuum falsum testimonium.

- Caput I. Falsum testimonium est peccatum mortale gravissimum. ccxij
 Caput II. Mendacium omne est intrinsecè malum, nulloque omnino casu licitum. ccxij
 Caput III. Natura & malitia detractionis & contumeliae. ccxv
 Caput IV. Varii modi detractionis. ccxvj
 Caput V. Varii modi, quibus augetur gravitas detractionis. ccxvij
 Caput VI. Casus, in quibus narratio defectuum proximi solum est peccatum veniale, vel nullum. ccxvij
 Caput VII. Gravia de proximo narrans ex auditu, frequenter, non semper peccat graviter contra justitiam, licet nullam narratis auctoritatem addat. ccxix
 Caput VIII. Occultum crimen proximi revelare tres casus permittunt, scilicet justitia, charitas, necessitas. ccxx
 Caput IX. A mortali detractione non excusatur, qui vel uni viro prudenti, sine justa necessitate, revelat grave crimen occultum proximi, etiamsi vir ille creditur secretum servaturus. ccxxj
 Caput X. Mortalis detractionis reus est, qui publicè diffamatum in uno peccati genere, in alio non conexo diffamat. ccxxij
 Caput XI. Non est mortale contra justitiam, nec contra charitatem, nescientibus revelare crimen alicujus, in loco ubi de eo justè diffamatus est, si per publicam sententiam Judicis, si per notorietatem facti, vel fame. lbid.

Caput XII. Mortale est contra justitiam, crimen uno loco publicè solè publicitate facti, vel fame, divulgare in alio loco discreti, ubi alius nunquam, vel discretè scribi potuisset. ccxliij

Caput XIII. Non est mortale contra justitiam, crimen uno loco justè publicum per publicam Judicis sententiam, manifestare in alio loco, ubi publicum non est; si tamen absque causa id fiat, in materia gravi, mortale esse videtur contra charitatem. ccxliij

Caput XIV. Contra justitiam peccat, qui occultum crimen proximi, uno in loco injustè publicatum, si in isto in loco, si in aliis scienter nescientibus revelat. lbid.

Caput XV. Peccatum audientis detractorem. lbid.

Caput XVI. Mortale est contra justitiam calumniari, vel detractorem, si in judicio, si extra, notabile crimen falsum scienter objicere, ad finem defendendi honorem suum, vel famam, etiamsi sic defendi possit, aliter non possit. ccxlv

Caput XVII. Ad vitanda gravia tormenta, falsum tibi si crimen in judicio imponere ob ejus confessionem si morte peccandum, mortale peccatum est. ccxlvij

Caput XVIII. Reus in judicio criminali legitime interrogatus, sateri tenetur crimen à se verè commissum, etiamsi pro eo confessus sit morte peccandum. ccxlvij

Caput XIX. Neminem licet scripturas publicas ementiri ad innocentiam suam contra testem injustum defendendam; nec ille qui veram apocham, schedulam obligatoriam, seu quodvis aliud instrumentum amisit, ejus defectu gravissimi momenti litem amittitur est, falsum fabricare ac supponere potest absque gravi peccato. ccxlix

Caput XX. Octavo praecepto non solum prohibetur externa locutio contra proximum, sed & interna per dubitationem, suspitionem, opinionem, & judicium temerarium, quorum natura & malitia explicatur. lbid.

Caput XXI. Regulae secundum quas dubia meliorum in partem interpretanda sunt, vel non sunt. ccxxliij

L I B E R U N D E C I M U S.

Amor Dei ministrum sese exhibens in jejunio.

Caput I. Jejunii definitio, & tria ad illud requisita. ccxxvij

Caput II. Varia quaestiones ex dictis resolvuntur, varia etiam opiniones ob nimiam laxitatem refelluntur. ccxxvix

Caput III. Etiam potu jejunium olim violabatur. An etiam hodie? controversatur. Saltem indistinctè verum non est essatum istud: Liquidum non frangit jejunium. ccxli

Caput IV. Nonnullae aliae Casuistarum opiniones confutatae. ccxliij

Caput V. A sanctis Patribus culpantur, & saltem jejunii meritum perdunt, qui diebus jejuniorum, varia gula in cibis & liquoribus irritamenta exquirentes, negotium non agunt domandae carnis, imò potius voluptati. lbid.

Caput VI. Similiter à sanctis Patribus, & sacris Canonibus, unanimique Canonistarum, ac plurimum magni nominis Theologorum sententia, Christiani hominis officium plene implere non consentur, qui in Quadragesima, & aliis diebus jejunio consecratis à petitione non abinent debiti conjugalis. ccxliij

Caput VII. Declarantur dies, quibus est jejunandum. ccxlv

Caput VIII. Declarantur personae obligatae ad jejunium. lbid.

Caput IX. Ab ecclesiastici jejunii observantia tres casus excusant, labor necessarius, infirmitas, aetas, cum jejunio incompatibiles; vel, si major, unica causa, moralis scilicet impotentia. ccxlvj

Caput X. Declarantur potestates habentes in jejunio dispensandi. ccxlix

TO.